

VÝCHODISKÁ VZDELÁVANIA V OŠETROVATEĽSTVE V PROBLEMATIKE SMÚTENIA A TRÚCHLENIA

Nemcová J. , Miertová, M.
Hlinková, E., Ovšonková, A.

Univerzita Komenského Bratislava,
Jesseniova lekárska fakulta Martin, Ústav ošetrovateľstva,
Centrum paliatívnej starostlivosti Bjørsterne Björnsona

7. Medzinárodná konferencia hospicovej a paliatívnej
starostlivosti, Trnava 16. mája 2015

Úvod

- Smútok & zármutok
- Trúchlenie
 - reakciou na stratu milovanej osoby
 - spôsob spracovávania extrémnej straty

Sestry vzdelané v problematike trúchlenia
a zaistenia prevencie patologických reakcií na
stratu a komplikovaného trúchlenia.

Smútenie a trúchlenie

- individuálne
- determinované kultúrnymi normami, hodnotovým systémom, vierou a životnými skúsenosťami
- vplyv na telesný, psychický, sociálny a spirituálny život pozostalých

Sestry - prispievať k zvládaniu smútenia - individuálne posúdiť, vyhodnotiť a voliť vhodnú podporu pozostalým.

Cieľ

- zistiť problémy a faktory ovplyvňujúce prežívanie smútku a trúchlenia pozostalými - východiskom pre vzdelávanie v ošetrovatelstve v danej oblasti

Súbor a metodika

- 53 respondentov, z toho 86,8 % žien a 13,2 % mužov.
- vek $x=39,55$; $SD \pm 14,58$
- 64,2% SŠ, 33,9% VŠ, 1,9 % ZV

Dotazník

SPSS- deskriptívna štatistika

(absolútnej početnosti - n , relatívne početnosti - %, minimálnu hodnotu - *min.*, maximálnu hodnotu - *max.*, priemer - x , štandardná odchýlka - *SD*).

Výsledky a diskusia

- **intenzita zármutku** bezprostredne ($x= 4, 28$) v súčasnosti $x =2.49$
- **podpora** a pomoc – rodina 50.9%, modlenie 18.9%, viera v 11.3%
- opísať **emócie** žiaľu po úmrtí blízkej osoby - 81.1% neuvádza
- pretrváva tabuizácia smrti
- nedostatok vhodných sociálnych rituálov a pozostalí sú často neistí a zmätení v prejavoch svojho zármutku, snažia sa hlboký smútok potlačiť, skrývať alebo ignorovať

Výsledky a diskusia

- **aké** úmrtie - 52.8% po **dlhej chorobe**, 26.4% **náhle** úmrtie, **starobu** uviedlo 15.1%
- **kde** zomreli - 54.7% **doma**, 35.% **v nemocnici**, 1.9% v **hospici** , iné miesta /náhle úmrtie 7.5%
- potreba vzdelávania sestier na zvládanie situácií súvisiacich so starostlivosťou o zomierajúcich, ako aj pozostalých v podmienkach **klinickej praxe**
- posudzovanie a intervencie týkajúce sa straty, smútenia, žiaľu a trúchlenia by mali byť základom v **kurikule vzdelávania v ošetrovatelstve**.

Výsledky a diskusia

- **profesionálnu pomoc využilo** 5.7%
- **záujem** o takúto **profesionálnu pomoc** po úmrtí blízkej osoby **64%** sa vyjadrilo záporne a **34%** uviedlo že pravdepodobne áno

Pripravovať študentov ku spolupráci, supervízia ako významný podporný systém, mohol uvedomovať, že má oporu a nie je sám.

Chýbanie efektívnej podpory pre zvládanie smútku študenta, môže mať za následok aj úbytok sestier a odchod z povolania.

Diskusia

- vzdelávanie orientovať na prejavy negatívnych emócií, vedieť ich posúdiť a zvoliť vhodné závislé a nezávislé intervencie na ich riešenie
- posúdenie zameriavať na odhalenie zmätenosti, automatizmov v správaní, popretia, plaču, regresie, apatie, uzavretosti, porúch spánku a nechutenstva

Záver

Vzdelávanie v problematike smútenia a trúchlenia :

- Definovať- straty, smútenia,, trúchlenia, pozostalých
- rozdiely medzi anticipačným, normálnym a komplikovaným smútkom
- vplyv smútenia na jednotlivca, faktory
- osvojiť si vhodné stratégie, intervencie ktoré môžu podporiť normálne smútenie,
- definovať osobné povedomie o smrti,
- definovať kumulovanie strát v súvislosti s vykonávaním ošetrovateľskej starostlivosti,
- identifikovať systém podpory sestier, ktoré sú zapojené do procesu zvládania úzkosti a straty po smrti blízkych
- neobávať sa vyjadriť svoje pocity a smútok
- formovať u študentov ľudskosť

*Výskum podporený
z projektu Grundtvig č. 134120989
s názvom: „Trauerbegleitung in
Interkulturellem und Interreligiosen Kontext“*

Ďakujem Vám za pozornosť.